

ВІДГУК

офіційного опонента – доктора юридичних наук, професора, О.Ф. Кобзаря на дисертацію Ступака Дмитра Борисовича «Адміністративно-правове забезпечення правового режиму воєнного стану», подану на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право»

Вивчення поданих Дмитром Борисовичем Ступаком матеріалів дисертації, а також ознайомлення з його публікаціями за обраною темою, дає підстави стверджувати, що автором проведено достатній науковий аналіз теми, яка є актуальною в теоретичному та практичному плані, виокремлено новизну, сформульовано висновки й пропозиції, що виносяться на захист.

Можна констатувати, що дисертант досягнув поставлених перед собою цілей, виконав роботу на належному науковому й методологічному рівні. Такий загальний попередній висновок підтверджується множиною основних критеріїв, за якими оцінюються такі наукові роботи.

Актуальність теми дослідження. Сучасна українська державність постала перед непростим вибором інструментів утвердження прав і свобод людини і громадянина, зокрема й у воєнний час. Забезпечення реалізації функцій держави, особливо в умовах дії правового режиму воєнного стану в Україні, є надзвичайно важливим не лише в контексті локального забезпечення дотримання прав і свобод людини і громадянина на території та за межами України, а й у контексті дотримання сталої демократичної політики та принципів правової державності, що є основоположними, навіть в умовах активних бойових дій.

Агресія РФ проти України, перш за все суттєво негативно вплинула на дотримання прав і свобод кожної людини та громадянина. Перш за все, крізь призму людиноцентризму, під загрозою опинились права і свободи людини і громадянина, кожного індивідуально, оскільки жорстокі звірства російських загарбників, що незаконно розпочали бойові дії на території мирної України суттєво негативно впливають на дотримання інститутів прав і свобод людини загалом, можливість забезпечення державою соціальних й індивідуальних благ.

Однак, варто відмітити, що законодавством України визначається, що воєнний стан – це особливий правовий режим, що вводиться в Україні або в окремих її місцевостях у разі збройної агресії чи загрози нападу, небезпеки державній незалежності України, її територіальній цілісності та передбачає

надання відповідним органам державної влади, військовому командуванню, військовим адміністраціям та органам місцевого самоврядування повноважень, необхідних для відвернення загрози, відсічі збройній агресії та забезпечення національної безпеки, усунення загрози небезпеки державній незалежності України, її територіальній цілісності, а також тимчасове, зумовлене загрозою, обмеження конституційних прав і свобод людини і громадянина та прав і законних інтересів юридичних осіб із зазначенням строку дії цих обмежень.

Саме вирішенню цих проблем і присвячено представлене дисертаційне дослідження. З огляду на зазначене вище, актуальність та своєчасність дисертаційного дослідження Ступака Дмитра Борисовича на тему: «Адміністративно-правове забезпечення правового режиму воєнного стану» не викликає жодних сумнівів, адже його результати дозволять вирішити ряд проблем практичного та теоретичного характеру.

Науковий аналіз адміністративно-правового забезпечення правових режимів навряд чи можна віднести до числа малодосліджених напрямків науки адміністративного права. Однак, спеціальні монографічні дослідження проблем адміністративно-правового забезпечення саме правового режиму воєнного стану відображені роботах невеликого кола науковців.

З огляду на викладене, теоретична й практична значимість дослідження адміністративно-правового забезпечення правового режиму воєнного стану в умовах відсічі збройної агресії проти України, а також вироблення шляхів з удосконалення механізму правового забезпечення цього режиму зумовили вибір теми даного дослідження.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Обрана тема дисертаційного дослідження: спрямована на виконання основних положень Закону України —Про пріоритетні напрями розвитку науки і техніки” від 11.08.2001 № 2623-III та Стратегії національної безпеки України, затвердженої Указом Президента України від 14.09.2020 № 392/2020; належить до пріоритетних відповідно до Переліку пріоритетних тематичних напрямів наукових досліджень і науково-технічних розробок, на період до 2023 року, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 07.09.2011 № 942; узгоджується із п.п. 2 та 3 підрозділу —Правове забезпечення у сфері національної безпеки та оборони” Стратегії розвитку наукових досліджень Національної академії правових наук України на 2021 – 2025 роки, затвердженої Постановою загальних зборів Національної академії правових наук України від 26.03.2021 № 12-21; відповідає основним напрямкам наукових досліджень Національного університету оборони України, затверджених наказом Міністерства оборони України від 15.02.2019 № 65.

Тема дисертації затверджена Вченою радою Національного університету оборони України (протокол № 11 від 26.10.2020, уточнена протоколом № 9 від 21.08.2023). Крім цього, дисертаційне дослідження виконано в межах плану наукової і науковотехнічної діяльності Національного університету оборони України, науково-дослідної роботи —Способи та форми реалізації законодавства у секторі оборони України. Ефективність процесу реалізації законодавства у сфері оборони України та шляхи її підвищення (шифр —Реалізація, державний

реєстраційний номер 0119U002609).

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації. У роботі Д.Б. Ступака комплексно досліджено питання адміністративно-правового забезпечення правового режиму воєнного стану, отримано нові результати у вигляді наукових висновків, спрямованих на вирішення теоретичних і практичних питань, які складають зміст порушеної проблематики.

Викладені у вступі та розділах основної частини роботи положення, які стосуються постановки проблеми в цілому, окремих її аспектів, переконують в тому, що відповідні питання є теоретично і практично важливими, недостатньо у повній мірі розробленими в сучасній доктрині адміністративного права.

Об'єкт та предмет дослідження визначені, в цілому, коректно. Так, *об'єктом дослідження* виступають суспільні відносини в умовах правового режиму воєнного стану.

Предметом дослідження є адміністративно-правове забезпечення правового режиму воєнного стану.

Об'єкт та предмет співвідносяться з метою і завданнями дослідження.

Метою дослідження є дослідження теоретичних та практичних аспектів адміністративно-правового забезпечення правового режиму воєнного стану, практичної діяльності органів публічної влади та військового командування щодо запровадження правового режиму воєнного стану в Україні, вивчення та аналіз національного досвіду та досвіду зарубіжних країн щодо такого запровадження, розроблення на цій основі пропозицій і рекомендацій стосовно вдосконалення досліджуваного режиму розробка теоретичних положень правового регулювання адміністративно-правового статусу командувача Національної гвардії України.

Для досягнення поставленої мети були вирішені такі наукові дослідницькі завдання: проаналізовано сучасні теоретико-правові підходи до поняття і змісту особливих адміністративно-правових режимів; розкрито сутність та окреслено характерні ознаки адміністративно-правового режиму воєнного стану і його особливості; досліджено застосування особливих адміністративно-правових режимів в Україні в умовах російської збройної агресії; проаналізовано зарубіжний досвід адміністративно-правового забезпечення особливих правових режимів; розкрито поняття і характерні ознаки адміністративно-правового забезпечення правового режиму воєнного стану в Україні; проаналізовано стан адміністративно-правового регулювання правового режиму воєнного стану; досліджено адміністративно-правовий статус та систему суб'єктів забезпечення правового режиму воєнного стану; досліджено інструментарій адміністративно-правового забезпечення правового режиму воєнного стану; розроблено пропозиції і рекомендації щодо вдосконалення адміністративно-правового забезпечення правового режиму воєнного стану.

Загальний аналіз наукової праці та висновків дозволяє стверджувати, що *зазначені завдання дисертантом були виконані, а мета дослідження – досягнута.*

Достовірність та обґрунтованість наукових положень, висновків і

рекомендацій, сформульованих в дисертації. Зібраний теоретичний та емпіричний матеріал аналізується в роботі з використанням комплексу методів наукового пошуку.

Опрацювання дисертації дозволяє дійти висновку, що наукова праця містить всю систему обов'язкових компонентів, притаманних дисертаціям на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 – Право. Зокрема, в роботі простежується концептуальна й структурна єдність, послідовність, логічність, взаємопов'язаність елементів; наявність критичного аналізу досягнень більшості наявних досліджень із цієї та суміжних проблем; наскрізний опис і пояснення методологічної позиції дослідника; повна та ґрунтовна предметно-змістовна складова; достатня та репрезентативна емпірична база; належна апробація результатів дослідження.

Структура дисертації грамотно побудована і логічно продумана та відповідає встановленим вимогам та завданням, які поставив перед собою автор.

Наукові положення, рекомендації та висновки дослідження, проведеного Ступаком Д.Б., є належним чином обґрунтованими та достовірними, оскільки дисертація базується на аналізі національного та міжнародного законодавства, осмисленні наукових доробків вітчизняних та іноземних вчених та практиків, комплексному підході та характеризується високим рівнем наукових узагальнень, що певною мірою обумовлено характером дослідницької бази.

Зміст дисертації в цілому характеризується досить високим теоретичним і науково-методологічним рівнем вирішення поставлених завдань. Чітко виражений науковий підхід, зокрема, вдало розроблені дефініції, класифікації і критерії дозволили автору аргументовано визначити власну позицію щодо багатьох дискусійних проблем адміністративно-правового забезпечення правового режиму воєнного стану.

Методологічні засади дослідження свідчать про належне володіння дисертантом загальними та спеціальними методами наукового пізнання. Автором використано системний підхід з метою вирішення завдань, поставлених у роботі. В ході виконання роботи застосовано низку наукових методів, характерних для наукових робіт: діалектичний, історичний, аналізу та синтезу, компаративістський, порівняльно-правовий, правового моделювання, системного та структурно-функціонального аналізу (с. 20). Методи й прийоми доречно використані для формулювання авторських дефініцій, обґрунтування запропонованих висновків та рекомендацій щодо змін до чинного законодавства.

З позитивного боку слід відмітити проведену автором роботу, направлену на збір емпіричної бази дослідження.

Емпіричну базу дослідження склали узагальнення практичної діяльності суб'єктів адміністративно-правового забезпечення правового режиму воєнного стану (органів публічного управління, військового командування), статистичні дані офіційних електронних вебсайтів суб'єктів публічного управління в Україні та інших країнах, вітчизняні дослідження та довідкові видання у досліджуваній сфері

Дисертантом використано достатній за обсягом масив загальнотеоретичної

й спеціальної літератури за темою дослідження (219 джерел науково-теоретичного, навчального, методичного, нормативного, характеру). На користь досить високого рівня наукового дослідження свідчить той факт, що дослідник критично проаналізував позиції вчених, які приділяли увагу питанням адміністративно-правового забезпечення правового режиму воєнного стану.

Науковий апарат рецензованої дисертації достатньо високий. Матеріал викладено чітко, доступно, логічно послідовно, юридично грамотно. Коректно виділено головні положення.

Ці та інші показники свідчать про комплексну, цілісну, теоретично і практично значущу роботу, вказують, що сформульовані в дисертації наукові положення, висновки і рекомендації, які мають достатній ступінь наукової обґрунтованості та є достовірними.

Структура дисертації Д.Б. Ступака є логічно обґрунтованою, в достатній мірі узгодженою з визначеними здобувачем завданнями, об'єктом і предметом дослідження. Робота складається із вступу, двох розділів, що містять вісім підрозділів, висновків, списку використаних джерел та додатків.

У першому розділі, який містить чотири підрозділи, розкрито теоретико-правові засади правового режиму воєнного стану в Україні.

Автор доходить обґрунтованого висновку, що з початком російської збройної агресії проти України, особливі правові режими стали тими правовим інструментами, за допомогою яких здійснюється відвернення загроз національній безпеці, публічним інтересам, правам і свободам громадян, а саме: режим антитерористичної операції, операції Об'єднаних сил та правовий режим воєнного стану.

Дисертант слушно висновує, що мета запровадження адміністративно-правового режиму воєнного стану досягається за допомогою особливих правових інструментів, які формують специфічні ознаки цього правового режиму, окрім загальних ознак особливих адміністративно-правових режимів. До основних з них слід віднести: утворення нового самостійного тимчасового державного органу, з наданням йому всіх передбачених спеціальним законодавством додаткових повноважень – військової адміністрації; імперативні методи управління забезпечуються підвищеною мірою юридичної відповідальності в порівнянні з іншими особливими адміністративно-правовими режимами.

Ефективність запровадження правового режиму воєнного стану прямо залежить від здатності забезпечення оборонного потенціалу країни з боку відповідних підприємств. З огляду на що, одним з основних напрямків діяльності держави в умовах правового режиму воєнного стану стало підтримання функціонування таких юридичних осіб, а також відчуження підприємств і установ, діяльність яких має стратегічне значення для оборони держави, що є однією з особливостей цього правового режиму.

В умовах ведення воєнних дій, на територіях, де органи державної влади та місцевого самоврядування з об'єктивних причин не здатні виконувати свої

функції, спеціальним законодавством передбачено створення тимчасових держаних органів – військових адміністрацій, які паралельно з військовим командуванням, забезпечують стабільність публічного управління з метою задоволення життєвих потреб населення та забезпечення запровадження та здійснення заходів правового режиму воєнного стану. Система військових адміністрацій підвищила як стійкість публічного управління в умовах воєнного часу, так і ефективність запровадження та здійснення заходів правового режиму воєнного стану (с.80-84).

У *другому розділі*, який містить чотири підрозділи, розкрито особливості адміністративно-правового забезпечення правового режиму воєнного стану в Україні.

Дисертант доречно зазначає, що адміністративно-правове забезпечення правового режиму воєнного стану – це врегульована нормами адміністративного права діяльність уповноважених суб'єктів публічної влади щодо правового регулювання, реалізації, охорони і захисту суспільних відносин в умовах воєнного стану, захисту прав і свобод людини, оборони держави у разі збройної агресії чи загрози нападу, небезпеки державній незалежності і територіальній цілісності України..

Наукову цінність представляє висновок про те, що адміністративно-правове регулювання правового режиму воєнного стану є складовою адміністративно-правового забезпечення та є цілеспрямованим впливом норм адміністративного права на суспільні відносини, що виникають в умовах цього правового режиму з метою їх регулювання, яке здійснюється суб'єктами його забезпечення за допомогою застосування системи нормативно-правових актів, яку складають закони та підзаконні нормативно-правові акти. За допомогою законів здійснюється загальне правове регулювання суспільних відносин під час запровадження правового режиму воєнного стану, в той час як за допомогою підзаконних нормативно-правових актів здійснюється безпосередня реалізація заходів цього правового режиму.

Актуальними та своєчасними є пропозиції по внесенню зміни до статті 7 Закону України “Про правовий режим воєнного стану”, яку доповнити частиною третьою наступного змісту: “3. У випадку неможливості проведення пленарного засідання Верховною Радою України або відсутності більшості голосів народних депутатів від конституційного складу з причин пов'язаних з наслідками збройного конфлікту, воєнний стан на всій території України або в окремих її місцевостях продовжується указом Президента України про продовження воєнного стану без затвердження Верховною Радою України”.

Окремої уваги заслуговує запропонований дисертантом типовий План запровадження та здійснення заходів правового режиму воєнного стану (с.162-166).

Загальні висновки до дисертації в достатній мірі відображають одержані наукові результати. Висловлені ідеї, висновки й пропозиції Д.Б. Ступака підтверджує та підкріплює емпіричними даними, наявними доктринальними

позиціями з питань, що розглядаються.

Новизна наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих в дисертації визначається перш за все тим, що дисертація Д.Б. Ступака є одним із перших у вітчизняній адміністративно-правовій науці науковим дослідженням теоретичних і практичних проблем адміністративно-правового забезпечення правового режиму воєнного стану. У результаті проведеного дослідження сформульовано низку нових наукових положень і висновків, запропонованих особисто здобувачем, основними з яких є такі.

Уперше: обґрунтовано положення, що адміністративно-правове забезпечення правового режиму воєнного стану слід розглядати як врегульовану нормами адміністративного права діяльність уповноважених суб'єктів публічної влади щодо правового регулювання, реалізації, охорони і захисту суспільних відносин в умовах воєнного стану, захисту прав і свобод людини, оборони держави у разі збройної агресії чи загрози нападу, небезпеки державній незалежності і територіальній цілісності України. Сутність такого забезпечення полягає в регулюванні, реалізації, охороні і захисті суспільних відносин в умовах воєнного стану за допомогою спеціальних правових механізмів; досліджено систему інструментів адміністративно-правового забезпечення правового режиму воєнного стану, яку складають: нормативно-правові акти; плани та фактичні дії. Сформульовано авторське визначення поняття “інструменти адміністративно-правового забезпечення правового воєнного стану” як передбаченої нормами адміністративного права системи адміністративно-правових засобів, заходів, способів, що застосовуються суб'єктами забезпечення правового режиму воєнного стану в межах своїх повноважень з метою забезпечення національної безпеки та оборони держави, захисту прав і свобод людини; обґрунтовано необхідність удосконалення нормативно-правового регулювання запровадження та здійснення заходів правового режиму воєнного стану суб'єктами безпосереднього їх виконання на рівні поточного планування, а саме військовим командуванням та військовими адміністраціями, розроблено та запропоновано проєкт документа – Типового плану запровадження та здійснення заходів правового режиму воєнного стану на цьому рівні.

Удосконалено: поняття адміністративно-правового регулювання правового режиму воєнного стану; поняття і систему суб'єктів адміністративно-правового забезпечення правового режиму воєнного стану; порядок продовження дії правового режиму воєнного стану через внесення змін до ст. 7 Закону України “Про правовий режим воєнного стану”, шляхом доповнення частиною третьою такого змісту: “3. У випадку неможливості проведення пленарного засідання Верховною Радою України або відсутності більшості голосів народних депутатів від конституційного складу з причин, пов'язаних з наслідками збройного конфлікту, воєнний стан на всій території України або на окремих її місцевостях продовжується Указом Президента України про продовження воєнного стану без затвердження Верховною Радою України”.

Набули подальшого розвитку: дослідження повноважень суб'єктів забезпечення правового режиму воєнного стану; дослідження системи нормативно-правових актів адміністративно-правового забезпечення правового режиму воєнного стану; дослідження адміністративно-правового забезпечення особливих правових режимів країн світу.

На підставі проведеного дослідження Д.Б. Ступаком сформульовано низку пропозицій по внесенню змін і доповнень до чинного адміністративного законодавства.

Повнота викладення основних результатів дисертації в опублікованих наукових працях.

Результати дослідження повною мірою відображені в наукових фахових виданнях автора, зміст і характер яких відповідають вимогам МОН України, а також виступах автора з доповідями основних положень дисертації на науково-практичних заходах, що в цілому свідчить про достатній рівень її апробації.

Основні положення дисертаційного дослідження опубліковано дисертантом 5 наукових працях: одноосібному розділі колективної монографії видання іноземної держави і 4 наукових статтях у наукових виданнях України, визнаних фаховими з юридичних наук, а також 11 тезах наукових доповідей.

Опубліковані Д.Б. Ступаком друковані праці достатньо повно відображають зміст основних положень і висновків дослідження та дозволяють науковій громадськості ознайомитися із ними.

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що сформульовані висновки й пропозиції впроваджено та можуть використовуватися у: *у нормотворчій діяльності* – для розроблення пропозицій щодо внесення змін до законодавчих актів з питань правового режиму воєнного стану, підзаконних нормативно-правових актів з питань забезпечення державної безпеки та оборони держави (довідка Центрального юридичного управління Генерального штабу Збройних Сил України про впровадження результатів дисертаційної роботи від 26.12.2023 № 316/5373; довідка Головного управління Національної гвардії України про впровадження результатів дисертаційної роботи від 11.12.2023 № 27/12/-15337/02); *правозастосовній діяльності* – для підвищення ефективності діяльності суб'єктів адміністративно-правового забезпечення правового режиму воєнного стану; *в освітній діяльності* – в освітньому процесі під час підготовки фахівців у галузі знань 08 —Право, зокрема в ході викладання навчальних дисциплін —Військова адміністрація”, —Правова робота у Збройних Силах України” (акт впровадження Військового інституту Київського національного університету імені Тараса Шевченка від 15.12.2023, акт впровадження Київського інституту Національної гвардії України від 16.12.2023).

Здобувач набув необхідні теоретичні знання, уміння, навички та компетентності, визначені стандартом вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня за спеціальністю 081 – Право.

Дотримання принципів академічної доброчесності. Дисертаційне дослідження виконано автором самостійно, сформульовані в ньому положення, висновки та пропозиції обґрунтовані на основі особистих досліджень та

практичної діяльності здобувача. При використанні для аргументації власних положень і висновків напрацьовань інших учених обов'язково робились посилання. Дисертацію оформлено відповідно до встановлених МОН України вимог, викладено літературною мовою, науковим стилем, текст належним чином відредаговано.

Даючи **позитивну** оцінку рецензованій дисертації, маю зауважити, що, як і будь-яка значна за обсягом і кількістю досліджуваних проблем наукова праця, вона має й **окремі суперечливі або дискусійні положення**, які потребують додаткової аргументації або пояснень здобувача під час публічного захисту:

1. У підрозділах 1.2 «Поняття та загальна характеристика правового режиму воєнного стану в Україні» та 1.3 «Порівняльно-правова характеристика правових режимів антитерористичної операції та операції Об'єднаних сил» (стор. 36-62) дисертант детально характеризує правовий режим воєнного стану, а також здійснює порівняльно-правову характеристику правових режимів антитерористичної операції та операції Об'єднаних сил. Однак, на мою думку, цілком слушно було б проаналізувати співвідношення зазначених правових режимів та їх рис із станом війни. Адже у вітчизняному законодавстві визначення «стану війни» не надається та й взагалі це питання не достатньо регламентовано. У Конституції лише згадується, що його оголошує Верховна Рада за поданням президента. Тим більше, що 24.02.2022 Проект Закону про оголошення стану війни (№ 7114 від 24.02.2022) було подано на розгляд Верховною Радою України.

2. У підрозділі 1.4 «Зарубіжний досвід адміністративно-правового забезпечення особливих правових режимів» (стор.63-80) автор детально піддає аналізу досвід запровадження особливих правових режимів у США, Франції та Німеччині. Поряд з цим не обгрунтовує свій вибір країн досвід яких аналізує та пропонує використовувати. Також, недостатньо розкритим залишається питання щодо можливості запозичення позитивного Україною зарубіжного досвіду запровадження особливих правових режимів.

3. У підрозділі 2.1 «Поняття та зміст адміністративно-правового забезпечення правового режиму воєнного стану в Україні» (стор. 85-97), на мою думку, дисертанту слід було сформулювати та охарактеризувати власну класифікацію принципів адміністративно-правового забезпечення правового режиму воєнного стану.

4. У підрозділі 2.3 «Суб'єкти адміністративно-правового забезпечення правового режиму воєнного стану в Україні» (стор. 118-142), дисертант залишає поза увагою правоохоронні органи, як один із основних суб'єктів забезпечення правового режиму воєнного стану, зосередивши при цьому свою увагу на Збройних силах України. На мою думку, це не зовсім доречно, адже саме правоохоронні органи наділені адміністративно-юрисдикційними повноваженнями. А також саме на правоохоронній системі загалом лежить відповідальність по забезпеченню заходів правового режиму воєнного стану на всій території України, а не тільки в районах проведення бойових дій.

Загальний висновок по дисертації. Грунтуючись на викладеному вважаю, що тема дисертації Ступака Дмитра Борисовича «Адміністративно-

правове забезпечення правового режиму воєнного стану» є актуальною. Аналіз тексту дисертації свідчить про відсутність порушення автором вимог академічної доброчесності. У роботі наявні посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримано вимоги норм законодавства про авторське право; надано достовірну інформацію про результати наукової діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації. Зокрема, у рецензованій праці не виявлено ознак академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації тощо.

Викладені в дисертації рекомендації та конкретні пропозиції є теоретично обґрунтованими та аргументованими, хоча і не позбавлені дискусійності. Висновки та рекомендації, отримані під час дослідження, мають важливе практичне й теоретичне значення для науки адміністративного права та правозастосовної практики.

Основні положення дисертації з належним ступенем повноти були відображені автором у наукових статтях, підготовлених та опублікованих автором дисертації, кількість і якість яких відповідає вимогам щодо публікацій, зарахованих за темою дисертації. Таким чином, дисертація, представлена **Ступак Дмитром Борисовичем**, є самостійним завершеним науковим дослідженням, в якому отримані нові науково обґрунтовані результати, спрямовані на вирішення наукового завдання, яке має істотне значення для розвитку науки адміністративного права.

У підсумку необхідно зазначити, що дисертація на тему: «Адміністративно-правове забезпечення правового режиму воєнного стану» відповідає вимогам Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 року № 261 (зі змінами), Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44, а її автор – **Ступак Дмитро Борисович** – на основі публічного захисту заслуговує на присудження йому наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 08 «Право», за спеціальністю 081 «Право».

Офіційний опонент –

**Начальник факультету забезпечення державної безпеки
Київського інституту Національної гвардії України
доктор юридичних наук, професор**

Олександр КОБЗАР

« 13 » 05 2024 року

Сергій Загородній
Начальник відділу кадрової роботи
Київського інституту
Національної гвардії України
п/п-к **Сергій ЗАГОРОДНІЙ**

